

ONA QORNIDA YETILGAN HOMILANING BALOHIDA BELGILARI.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

JUMANAZAROVA BASHORAT UMIRZOQ QIZI

Annotatsiya : Ushbu maqola homila ona qornida yetilib oxirgi haftalarini qanday o'tkazishi , birinchi marotaba homilador bo'layotgan onalar bu davrni qanday o'zgarishlarga tayyor bo'lishi haqida.albatta homiladorlikning barcha davrlari o'ta muhim va etiborlilikni talab qiladi.

Abstract: This article is about how a fetus spends its final weeks in the womb, and what changes first-time mothers should be prepared for during this period. Of course, all stages of pregnancy are extremely important and require attention.

Аннотация: Данная статья о том, как плод проводит свои последние недели в утробе матери, как матери, впервые беременной, должны быть готовы к переменам в этот период. Конечно, все периоды беременности очень важны и требуют внимания.

Homiladorlik muddatining oxirida yetilgan homila belgilari quyidagicha bo'ladi:

1.O'rtacha og'irligi 3000- 3500 g (2500 g dan 4000 g gacha), uzunligi (bo'yi) 50 – 52 sm (45 sm dan ko'p), boshining aylanasi 32-34 sm, chanoq aylanasi 35 sm, chanog'i 28 sm .

2. Yetilgan homilaning quloqlari, burun tog'aylari qotgan, tirnog'i qattiq, barmoq uchlaridan chiqib turadi. Boshidagi sochi 2 sm ga yetadi, qosh va kipriklari yaxshi bilinib turadi.

3. Plasentaning onaga (bachadonga) yopishgan sathi qizil, kulrang, birmuncha yaltiroq (bu holat ko'chib tushadigan parda hisobiga) bo'ladi, 15- 20 bo'lakka

bo‘lingan bo‘laklar oralig‘ida to‘la bo‘limgan to‘siq bor. Bu to‘siq desidual pardadan tashkil topgan.

4. Homilani o‘ragan parda 3 qavatdan iborat, amnion homila pardasining ichki qavati bo‘lib, xorionga tegib turadi, bir qavatli silindrik epiteliy bilan qoplangan bo‘ladi, qon tomirlari bo‘lmaydi , desidual yoki ko‘chib tushadigan parda bachadonning o‘zgargan funksional qavatidir. Desidual parda xorionga ancha mustahkam birikkan. Suv pardasi homila tuxumining ichki pardasi hisoblanadi. Homiladorlikning oxirida yupqalashib, qon tomirlarsiz, silindirsimon epiteliy bilan qoplanib qoladi.Uning 2 qavati bo‘ladi: ichki – homilaga qaragan qavati, tashqi – xorionga zinch yopishgan to‘qima qavati.

5. Kindik tizimchasidan ikkita arteriya, bitta vena tomirlari o‘tadi, ularning ustini suv parda qoplagan bo‘ladi. Arteriyadan vena qoni, venadan esa arteriya qoni oqadi. Venadan oqadigan qon kislorodga va oziq moddalarga boy bo‘ladi. Kindik tizimchasida soxta tugunchalar bo‘lishi mumkin, bu kindik arteriyasining buralib qolgan joylarida yoki varikoz sifatida kengayib qolgan venalar tufayli yuzaga kelgan bo‘ladi. Ba’zi hollarda kindik tizimchasida chin tugunlar uchraydi, ular homila qimirlaganda qattiq tugilib qolishi va natijada qon tomirlarda homilaga qon va kislorod o‘tmay qolishi mumkin, bu homilani halokatga olib keladi.

6. Homiladorlikning oxirgi muddatida qog‘anoq suvi 50 dan 1000 ml gacha bo‘ladi, ba’zan bundan ko‘p bo‘lishi mumkin. Bu patologik holat bo‘lib, ko‘psuvlik deb ataladi. Qog‘anoq suvining tarkibi juda murakkab, unda homila tanasining sochlari, qisman yog‘ bezlaridan ajralgan homila tanasini qoplagan moy va boshqa elektrolitlar, mikroelementlar va oqsil mavjuddir.

7. Yetilgan homila tug‘ilishi bilan qattiq qichqiradi, qimirlaydi, chuqur va bir xil nafas oladi. Uning terisi pushti rang, yelkasi va orqasining yuqori qismi mayin tuk bilan qoplangan bo‘ladi. Teri osti qavati yaxshi rivojlangan, terisida kulrangsimon moy qoldiqlari saqlangan bo‘ladi.

Yetilgan homilaning boshi uning eng katta qismi xisoblanadi. Odatda ona qornidaligida homilaning boshi va jigari toza qon bilan ta'minlanadi, shunga ko'ra boshining hajmi birmuncha katta, shuning uchun tug'ish yo'llarida qarshiliklarga ko'proq uchraydi. Demak, yetilgan homila boshi, o'lchovi hamda uning chanoqqa kirish qismida turishi va tuzilishini bilish muhim. Chaqaloq bosh suyaklarining qirg'oqlari (chetlari) bir-biriga tegib tursa ham, ular chetida choklari yaxshi taraqqiy etmagan va bir-birining orasiga mahkam kirmagan bo'ladi. Choklarning bunday mustahkam emasligi tug'ish vaqtida suyaklarning bir-biri ustiga mingashib, boshning birmuncha kichrayib, chanoq o'lchoviga moslashishiga imkon beradi. Miya qismi suyaklari chaqaloq tug'ilishiga qadar to'la suyaklanib bo'lmaydi, bir-biri bilan qo'shiluvchi suyaklar burchagida 2 ta oraliq qoladi. Bu liqildoq – Fontiulus deb ataladi. Kichik va katta liqildoq bo'ladi. Homila boshining o'lchovlaridan tashqari, tug'ish jarayonida tana o'lchovlari ham ahamiyatga ega. Ikki yelkaning ko'ndalang oralig'i (diametr biacromialis) 12 sm ga teng bo'lib, yelkaning shu o'lchov bo'yicha aylanasi 35 sm keladi. Dumbalarning ko'ndalang oralig'i (diameter biliacus) 9-9,5 sm ga teng bo'lib, shu o'lchov bo'yicha dumbalarning aylanasi 27-28 sm keladi.

Oxirgi oyda siz istalgan vaqtda tug'ilishga kirishingiz mumkin. Bu vaqtda homilaning holati tug'ilishga tayyorgarlik ko'rish uchun o'zgargan bo'lishi mumkin. Ideal holda, u sizning bachadoningizda bosh pastga tushadi.

Homiladorlikning so'nggi bir necha haftalari quyidagi guruhlarga bo'linadi:

- Erta muddat: 37 0/7 haftadan 38 6/7 haftagacha.
- To'liq muddatli: 39 0/7 haftadan 40 6/7 haftagacha.
- Kechki muddat: 41 0/7 haftadan 41 6/7 haftagacha.
- Post-term: 42 0/7 hafta va undan keyin.

Homila tos bo'shlig'iga tushib, tug'ilishga tayyorgarlik ko'rayotganda, bu oxirgi vaqt oralig'ida siz o'zingizni juda noqulay his qilishingiz mumkin. Provayderingiz sizni zarbalarни hisoblashni tavsiya qilishi mumkin, bu homila qanchalik harakat qilishini kuzatishning bir usuli hisoblanadi.

37-hafta: Xomilaning oyoq tirnoqlari oyoq barmoqlarining oxiriga etadi. Siz homilaning tos suyagiga tushishini his qila boshlaysiz.

38-hafta: Homila o'zining yakuniy hajmiga erishish uchun haftasiga 0,5 funt to'playdi.

39-hafta: Homila to'liq muddatli va dunyo bilan uchrashishga tayyor!

40-hafta: Bu sizning tugash sanasi haftasi. Agar siz tug'ilish belgilarini sezсангиз, homiladorlik bo'yicha yordam ko'rsatuvchi provayderingizga qo'ng'iroq qiling.

Homiladorlikning paydo bo'lishi, o'sishi va tug'ilishi uchun juda ko'p narsa sodir bo'lishi kerak. Xomilaning qanday o'sishi haqida bilish hayajonli va ko'zni ochishi mumkin, ayniqsa to'qqiz oylik davrda qancha organlar, tizimlar va tana funktsiyalari rivojlanayotganini tushunganingizda. Homiladorlik paytida siz ham, ichingizda o'sayotgan homila ham ko'p o'zgarishlarga duch keladi. Ushbu o'zgarishlar va boshqa savollaringiz haqida homiladorlik bo'yicha provayderingizdan so'rang. Ular sizga resurs bo'lishi va sizga eng yaxshi yordam ko'rsatishi uchun mavjud.